

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelju v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisí se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Spravimo v društva več življenja!

Hvala Bogu, čitalnic, bralnih, političnih in gospodarstvenih društev imamo na Štajarskem Slovenci že precej. Vendar koliko naših narodnih društev se more pohvaliti, da se njih namen, njih naloga lahko spozna tudi iz njihovega delovanja in ne samo iz njihovih pravil? Malo je takih društev, pičlo malo! Da se le priredi vsako leto jedna veselica s kakim medlim nagovorom in s predavanjem kake stare pesmi, da se potem po veselici pri prosti zabavi z vidnim navdušenjem pleše in pije, potem ima društvo že mirno vest in je prepričano, da popolnoma zadostuje svojemu visokemu namenu.

Pa pravo narodno društvo mora drugače delati. V njem mora biti živahno gibanje in sicer ne samo na hipe, temveč celo leto. Najprej mora društvo skrbeti za to, da je vsakdo prepričan o namenu društva. Kedar se to doseže, potem pa se mora skrbeti, da se udje z navdušenjem poslužujejo sredstev, katera jim društvo podaja, da se doseže skupni namen. Poznamo veliko bralnih društev, katera imajo nad sto udov, ali celi mesec jih ne pride deset čitat društvenih časnikov. Kaj je temu krivo? Ker ni nobenega navdušenja, nobenega veselja! In zakaj ne? Ker jih nikdo ne vspodbuja. Društvenike je treba večkrat zbirati okoli sebe, treba jim povedati, katere časnike naj posebno pozorno čitajo, treba je vzbujati njih zanimanje za to in ono reč. Vsak teden ali vsaj parkrat v mesecu moralo bi se jim kaj predavati ali pa povzročevati medsebojne razgovore društvenikov samih. Mnogo društev ima svoje knjižnice. Te je treba odpreti, posebno sedaj v zimskem času, ko so dolge noči in je ob večerih dovolj časa za čitanje. Tudi veselice so jako važno sredstvo za delavno življenje, seveda pametno prirejene.

Vsako društvo mora gledati na stanove, kateri se shajajo v njem. Narodna društva na deželi bi se morala torej vse bolj ozirati na kmetske zadeve. Skrbeti se mora, da slovenski kmet spoštuje svoj materin jezik, a tudi na gospodarstvene razmere se ne sme pozabiti. Kmeti stan se hitrim korakom bliža svojemu propadu. Tukaj je treba nebriznim odpirati oči! Kmet se mora začeti vse bolj zanimati za svoje pravice, ki mu jih daje naša ustava. Postavnim potom sicer, a glasno mora začeti tirjati, da se mu zljajšajo bremena, ki ga tlačijo, odločno mora zahtevati, da ga podpira vlada v vsakem početju, ki meri na to, da se zboljša poljedelstvo. Povedati pa je tudi treba, da med kmetskim ljudstvom samim živi mnogo pregreh, ki ovirajo napredek kmetskega stanu.

Domoljubi radi snujejo društva, a za društveno življenje nimajo marsikateri nobene razumnosti. Društvo se ustanovi in potem se pusti, da samo životari nap-

rej. Pri društvu pa je ravno treba vedno nekaj mož, da mu vdihavajo življenje in gibanje, da skrbijo za vedno zanimanje in navdušenje. Pač živo pogrešamo takih mož, ki bi tudi v tako potrebnem majhnem narodnem delu kazali svojo žilavost in vstrajnost. Malomarnost, mlačnost opazuje se prepogosto, in za to imajo naši naporí tako malo uspehov. Ako hočemo, da bodo naša društva dosegla svoje namene, treba spremembe, ne sicer pri društvenih pravilih, ampak v društva treba spraviti več življenja.

Nemščina na Slatini — gospa?

Od Slatine nam piše prijatelj: Nedavno nam je došel od slavnega okrajnega šolskega sveta odlok, »vsled katerega se mora na bodoči, po spolu ločeni deški in deklški šoli pri Sv. Križu poleg Slatine v sedanji rabi učnega jezika ta modifikacija uvesti, da se bodo v bodoče vsi otroci nemške narodnosti le v nemškem jeziku podučevali.« Ta ukaz nas pa ni nič kaj iznenadil, kajti dobro poznamo tukajšnje odbornike v okrajnem šolskem svetu. Kjer ima g. Stoinschegg besedo in g. Löschnigg svojo modrost na metre prodaje, tam so že mogoči taki odloki. Utegnete si pa tudi misliti, s kakim navdušenjem smo sprejeli ta ukaz. Krajni šolski svet in vseh deset svetokriških občin je rekuriralo zoper njega na deželni šolski svet.

Po izvestju šolskega vodstva je na tukajšnji šoli povprečno 606 šolo obiskovati dolžnih otrok, in vsled akta ljudskega štetja od l. 1890. med temi le 37 otrok nemški občevalnega jezika. Po razsodilu okrajnega šol. sveta naj ima torej 6% nemški občevalnih otrok enake pravice, kakor 94% slovenskih otrok. Kajti pri celodnevnem šolskem poduku odločenih je za poduk 25 ur na teden. Dve uri sta odmenjeni za veronauk, tri oziroma štiri za podučevanje nemškega jezika; ostane še torej 20 ur za druge predmete. Ako se polovica teh ur porabi za otroke nemškega jezika, ostane slovenskim otrokom komaj 10 ur na teden. Da bi pa naši otroci pri teh razmerah dosegli do 14. leta šolski smoter, morali bi že priti na svet vsaj tako pametni, kakor sta gg. Löschnigg in Stoinschegg. Okrajni šolski svet se ni oziral na to, da smo tukaj v ogromni večini Slovenci doma, in da imamo vsled državnih temeljnih postav na domačih tleh ravno tiste pravice gledé na učni jezik, kakor Nemci po nemških deželah. Torej se ne sme nihče na tej šoli na škodo naše dece podučevati v tujem jeziku. Hoče pa okrajni šol. svet nemškim otrokom preskrbeti nemški poduk, naj jim pozida lastno šolo, ako ima postavno število otrok.

Vsled odloka deželnega šol. sveta z dne 31. avg. 1889 šte. 5380 se je ukrenilo, da se imajo otroci svetokriške šole na teden po 3, oziroma 4 ure vaditi v nemškem jeziku, sicer pa je učni jezik po vsem slovenski. Ker se ni nihče pravodobno oglašil zoper ta ukaz, postal je pravokrepen in ga sme spremeniti le kak višji urad, n. pr. ministerstvo. Čudno torej, da si tako pravico prisvoja okrajni šolski svet, da višjeuradne odloke kar meče — v koš! Še bolj čudno pa da, je predsednik okrajnega šolskega sveta dal glasovati za ta nepostavni predlog in ga odobril s tem, da ga je razglasil krajnemu šolskemu svetu in vsem občinam svetokriškim.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Dobro je prevedel iz nemškega ¹⁾ tudi balado «Jelen v gozdu». Tukaj le par vrstic:

„O jelen, mladi jelen! ti strelca ne poznaš,
Prej strel'c ne jenja zelen, da mu življenje daš.
O joj! spet puška počí — prepozen zdaj je strah,
Seer enkrat še odskočí — al' mrtev pade v mah.

Neskrbni mladi jelen, si ti oj grešnik sam!
Smrt pa je strelec zelen, povsod ti za petam';
En- dvakrat le postraši, predramit nas želi,
Gorjé pa duši naši, ko v tretje zagromi!²⁾

Zlasti gladko teklo mu je pa pero, ko je opisaval življenje Matevža Nakar, sirskega nadškofa in velicega sluzabnika božjega. Nakar bil je potomec žlahtne rodbine v Mosulu, ki je bila že od davnih časov udana tako zvani Jakobovi krivoveri. Tudi mladi Matevž bil je krivoverec in pozneje krivoverski mašnik in nadškof v Mosulu. Mladi nadškof je ves gorel za vero svojih očetov in je katoličane, ki so v tistih krajih sicer bolj redko nasejani, silno preganjal. Nakar prišel je preganjal katoličanov tudi v mesto Alepo; a ondi sreča ga milost božja. V samostanu lazaristov prepriča sivolos misijonar Nakarja njegove zmote tem laglje, ker vé, da Nakar ne preganja katoličanov iz hudobije, nego iz nevednosti, kakor nekđaj sv. apostol Pavel, meneč, da opravlja Bogu prijetno delo, če katoličane preganja.

Kakor je bil Nakar prej krut preganjalec cerkve Kristusove, tako postal je zdaj goreč njen apostol. Toda s tem nakoplje si srd Jakobovcev in njihovega patriarha. »V temno in mokrotno podzemeljsko ječo so ga vrgli in mu dali težke verige okoli vrata. Ali srd patriarha s tem še ni bil utolažen. Zvezanega ukaže peljati v neki samostan in ga tamkaj vreči v izsušeni vodnjak, kjer ne dobi druge hrane, kakor vsakih 24 ur mali košček kruha in vode. Vsak dan ga iz vodnjaka potegnejo ter vržejo na stol, kjer ga patriarh z lastno roko tako dolgo s palico tepe, dokler mu roka ne obneme. Slednjič ukaže, krono z železnim trnjem vpleteno na glavo mu djati, v njo potisniti, potem ga zapreti v malo izbico, in okna in vrata zazidati, naj tamk aj gladú umrje. Neka Kurdiška princesinja gre po božji volji mimo Nakarjeve stanice, sliši milo njegovo zdihovanje in ga reši.«³⁾

Nas je neka opazka v tem životopisu nagnila, da smo tukaj posneli nekoliko črtic iz življenja junaškega spovedovalca sv. vere. Kosar namreč govoreč o lazaristu, ko je spreobrnil Nakarja, piše pod črto: »Lazaristi so duhovniki sv. Vincencija Pavlanskega, kateri imajo svoje misijone v Aziji, Afriki in Ameriki, a tudi

v Evropi neizrečeno veliko dobrega storijo.«¹⁾ Ta prijazna in očitna pohvala delovanja oo. lazaristov nas namreč opozarja, da je Kosar menda že tačas na mislih imel, stopiti v družbo «misijonskih duhovnikov» ali lazaristov.

Svoje dni — kakor smo rekli — Kosar giedé svojega poklica ni imel nobenega boja, kakor ga mora biti marsikateri drug mladenič. Zato pa se vname zdaj tem hušja vojska v njegovem srcu, ki je več let vznemirjala njegovo dušo. Motila ga je namreč skušnjava, ali je stan svetnega duhovnika njegov pravi poklic, ali je morebiti poklican v redovnika in v samostansko življenje.

Poizvedujmo, kako se je Kosarju rodila misel, da je poklican stopiti v družbo lazaristov. Pred vsem treba omeniti, da je Kosar bil pobožen in svet duhovnik, in nas torej ne more čuditi, če se njegov duh vspenja do popolnosti, in da mu v njegovih ušesih zvoní vabljiva beseda Kristusova: »Hočeš pa popoln biti, pojdi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih: in pridi in hodi za menoj!« — Na dalje je ljubi Bog po hudi bolezní, ki je Kosarja spravila na kraj groba, tako glasno potrkal, da se je zvesti hlapec hitro popaščil na pot popolnosti, da ga smrt ne najde nepripravljenega. Skušnja namreč uči, da če eno skledico tehtnice obtežimo, drugo naglo nazenemo kvišku, in da tudi človeška duša nikdar tako vstrajno ne misli na Boga in na večnost, kakor če telo nosi težki križ dolgotrajne bolezní. Slednjič gotovo ni ostala brez vpliva na mladega duhovnika smrt ljubega očeta, katerega je ljubi Bog v najboljših letih moške dobe poklical na račun. Škof sam ga namreč tolaži zbok tolike zgube, rekoč: »Bodimo prepričani, da Bog taka obiskovanja zlasti nam duhovnikom rad pošilja, da bi ljubezen našega srca očistil, naše nagnjenje do mesa in krvi zatrl in nas celo in popolnoma za sebe pridobil.«

Radovedni smo še slišati, zakaj je Kosar mislil ravno na družbo misijonskih duhovnikov? Tukaj zopet poudarjamo, da je bila zlasti beseda njegov dar, katerega je prejel od Boga, in je torej celo razumljivo, zakaj je hotel vstopiti v družbo misijonskih duhovnikov ter postati misijonar. — V tem času obljubi tudi imenitna in imovita rodbina škofu Slomšekcu zdavno podporo, če bi ga bila volja, uvesti v svoji škofiji družbo misijonarjev sv. Vincencija. Poprejšnji cesar Ferdinand zanimal se je za to stvar. Ta ponudba bila je kakor vesel glas z nebes za dobrega pastirja, ki je bil velik prijatelj misijonov. Slomšek takoj predlog vsprejme ter odloči lepo in prostorno cerkev sv. Jožefa poleg Celja za misijonsko cerkev in hišico poleg cerkve za stanovanje misijonarjev. Toda kaj bodo nemški misijonarji v slovenski škofiji počeli? Družba je namreč imela sicer že dosti nemških duhovnikov, ali slovenskega še nobenega. Vendar apostolski škof se tudi tega napotka ne ustraši. Ali ni moči Bogu, ki more Abrahamu iz kamenja vzbuditi sinove, tudi sv. Vincenciju med Slovenci vzbujati duhovnih sinov?

Kosar torej sluti skrivne želje svojega škofa, naj bi misijonska hiša v Celju ne ostala prazna, in že je pripravljen vstopiti v družbo lazaristov. Kosar se namreč ni nikdar vojskoval zunaj vrste na svojo roke, ampak vedno je zvesto stal v vrsti ob strani svojega škofa, izvršujoč ne samo njegova povelja, nego tudi opazujoč želje njegove. S tem korakom je Kosar res oveselil srce svojega škofa. Ko mu namreč Kosar razodene namene svojega srca, odgovori mu Slomšek: »Močno me je razveselila vest, da ste se odločili vstopiti v družbo misijonskih duhovnikov sv. Vincencija, ker smatram vas celo sposobnega za ta poklic, če le ne bo ostro redovno

¹⁾ Erzählungen und Humoresken von J. Em. Veith (3. Bd.)

²⁾ Drob. 1852.

³⁾ Drob. 1852.

življenje na kvar vašemu zdravju; kajti zvedel sem, da čestokrat boleehate in zavoljo svoje gorečnosti menda tudi premalo gledate na svoje zdravje. Pred veliko nočjo (1851) nikakor ne morete odpotovati;¹⁾ tudi bo treba počakati, kako se bodo politične spletke na Francoskem razvzljale. Če je trden vaš sklep, kazalo bi, da se prilično seznanite s francoskim jezikom, a da tudi molite, da ljubi Bog naše podjetje utrditi in blagosloviti blagovoli. Toda presveta in premodra volja božja naj bo češčena v vseh rečeh! Po vuzmu vas pričakujem prav gotovo. Veselo alelujo vam želi vaš vas ljubeči škof Anton Martin.

Gospodarske stvari.

Nasad gorice.

Bog je največji gospodar, ki ima najširšo gorico, katero sveta cerkev (sorek, šorek, vinograd) imenuje. Ljubi Bog jo je pa tudi dobro obdelal in vse storil, kar je bilo potrebno in mogoče. Zato pravi: Kaj bi še več bil moral storiti moji gorici in nisem storil? Pa pričakoval sem grozdje, obrodila mi je viničeje. Tako tudi ti, skrbni kmetič, svoj vinograd lepo, marljivo obdeluješ, pa morda zadosta dobre kapljice ne pridelaš, ker imaš menda slab nasad ali lagodno trsovje v svoji gorici.

I. Nasad Štajarskih goric ima nasledne sorte trsov:

1. Žlahtnina — bela; (Weisser Gutedel) bela plemenka.
2. Portugalec modri; (Blauer Portugiser) modra kraljevina, sodi bolj za brajde.
3. Žlahtnina rudeča; (Rother Gutedel) črna plemenka, rudeč španjolec, rudeč tokajec.
4. Muškat; sploh znan.
5. Burgundec modri; (Blauer Clävner) moder klevnjak, rana sorta.
6. Grašica laška; (Wälsch-Riesling) dobra za močvirne kraje, debele jagode, rodna.
7. Klevnjak črni; (Rother Clävner) Ruländer.
8. Kozjek modri; (Boksbeutel, Trollinger) ima belorižnat les.
9. Dinka mala; (Rother Traminer) hrž namesto: Dimka.
10. Zeleničič; (Sylvaner) zeleni klešec; mušca (Fliegentraube).
11. Vranèk, (Blaue Zimmtraube), drobna črnina, mala modrina.
12. Moslovec; (Mosler) ljutomerščina, šipon, maljak, tokajec, doma iz Moslovine v Granici.
13. Burgunder beli; (Weisser Burgunder, Weisser Clävner), beli klevnjak.
14. Kapčina; (Blauer Köllner, Hainer), laška črnina, kavčina.
15. Kadarka; (Schwarzer Mosler), črni moslovec.
16. Grašica bela; (Kleinriesling, Gewürztraube), mali natrkani grozd.
17. Kavka bela; (Gelber Ortlieber, Weisser Burgunder), črna kavka je Vinarijer.
18. Ranifolina; bela in rudeča (Rother Veltliner).
19. Peček (Weisser Elbling).
20. Rjavina; raste pri Slov. Bistrici.
21. Belina (Heinisch).
22. Lipavščina.
23. Savina.
24. Tantovščina.
25. Volovina (Ochsenauge).
26. Morsina.
27. Zelenika.
28. Goldstingl.
29. Izabela itd.

II. Slab nasad dajo naslednje sorte trsov: Lipavščina; sicer je rodna, tudi še po pozehi, pa daje netrpežno, megljeno vino, katerega se kupec rad ne prime. Belina; jako rodna pa daje mehko vino, rano dozori in rada gnije. Zelenec ali zelenika; drobna in debela; debela zelenika je sicer rodovita, pa redkokdaj prav dozori, zato še ti drug mošt pokvari. Žmikaj jo posebej, pusti jo za starino, pa boš v tretjem letu imel dober in zdrav napitek, ki žene na vodo. Drobno zeleniko pa smo nekdam krčili, ali izkopalni, kar ni bilo modro; zdaj jo bomo precepili, ker skušnija je pokazala, da se je ušiča rada ne loti. Slab nasad je tantovina, sovina, ki je sicer rodna, pa še za domačo rabo malopridna. Z boljšimi sortami jo precepi; te so: Rafolina, bela in rjava, ki rada nosi, rano dozori, dasiravno vino ni močno,

¹⁾ V Pariz, kjer je glavno semenišče lazaristov.

ni trpežno. Rjavina, ki daje moštu iz drugih sort prav prijeten okus. Črnina dá trpežno vino, katero kranjski kupci štimajo, nemškimi pa je previsoke barve.

III. Najboljši nasad dajo: Šipon ali mozler; pozno je zrel, tudi mu dež mehurcev hitro ne premoči, ne gnije. Španjolec; sladko, ne prerano grozdje. Žlahtnina; bela in rudeča. Mušca; bela in črna. Muškat; ta je za čimba mošta. Kapčina ima mnogo sladkorja v sebi. Kavka; ta je mati slavnega vinarija.

(Konec prih.)

Poročilo XV. občnega zbora društva „Kmetovalec“ v Gotovljah s sadno razstavo.

(Konec.)

Za Savinjsko dolino primerne vrste jabolk: 1. Beli zimski kalvil, najplemeniteji namizni sad. 2. Rumeni belefler (lepocvet), nastal iz semena b. z. kalvila. 3. Kanadska rajneta, fini namizni sad in v trgovini jako cenjena vrsta. 4. Ananas rajneta je fini namizni sad. 5. Ribstonov peping, je v trgovini zelo iskan. 6. Parkerjev peping, tudi zelo cenjena vrsta v trgovini. 7. Štajarski zimski mošanekar je za Štirsko posebno važna vrsta. 8. Sevniška voščenka je doma v Sevnici in jako priporočljiva. 9. Angleška zimski zlata parmena je jako rodovitna in se lahko proda. 10. Veliki renski bob je posebno za nasade ob potih zelo priporočljiva vrsta, posebno pa za sadjevec, pa tudi za prodajo. 11. Damazonova rajneta je zelo priljubljena. 12. Velika kaselska rajneta je silno rodovita vrsta, sad se koj lahko proda. 13. Grafensteiner, plemenito, fino jabolko daje posebno dober sadjevec in se pa tudi na vsak drug način dobro porabi. 14. Rudeči štetinec pa ima pozno roditi, tudi trpi in je v trgovini dobro iskan. 15. Danciški robač, na vsak način porabljev. 16. Šampanjska rajneta je posebno cenjena moštnica. 17. Karmelitska rajneta, tudi rajneta postrvica imenovana, je plemenita, trpežna vrsta jabolk. 18. Plemenita rajneta je izvrstna za trgovino.

Priporočljive vrste hrušk: 1. Dobra Lojza od Avranške, dobra namizna hruška meseca septembra. 2. Kolomova jesenska maslenka, namizna hruška, zori meseca oktobra. 3. Bosova, dolga hruška. 4. Rjava maslenka, je godna septembra do oktobra. 5. Napoleonova maslenka je fine vrste. 6. Dielova maslenka je plemenita vrsta za trgovino, primeroma se drži do zime. 7. Vojvodina Anžulemska je velika in jako priljubljena plemenita hruška. 8. Espersenova bergamotka je jako dobra hruška. 9. Ligetova maslenka je jako fina zimski hruška za trgovino. 10. Hardenpontova zimski maslenka je jako trpežna zimski hruška. 11. Michilnska Jozefina, zimski hruška. 12. Zimski dekanovka je za trgovino izborna.

Hruške moštnice: Koroška moštnica. Romelterca. Weilerjeva moštnica.

Sejmovi. Dne 10. decembra pri Sv. Jakobu pod Kalohjem, v Bučah, v Št. Ilju v Slov. gor. in v Dobovi. Dne 13. decembra v Jurkloštru, pri Sv. Duhu na Stari gori, v Studenicah, Žalcu, na Bregu pri Ptuju (svinjski sejem) in pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Dne 14. decembra v Kaniži pri Ptuju (svinjski sejem).

Dopisi.

Iz Gornje-Radgonskega okraja. (Varuh!) Zima je, čas počitka. Za pečo sedim, tobak kadim in premišlujem o minljivosti tega sveta. Naenkrat potrka nekdo na vrata. Kdo je? V sobo stopi moj sosed in stari prijatelj, s katerim se prav rada pomenkujeva o

raznih stvaréh. Posebno naju pa zanimajo dogodki v našem okraju, o katerih »Gospodar« vedno kaj pripoveduje. Tokrat je prišel najin pogovor tudi na »šulvereinsko« šolo, katero želi prerok v Orehovcih imeti. »Ta prerok je pač čuden patron, reče moj prijatelj, ni še plačano tistih 20.000 gld., za katere železnica tožuje, niso še plačani tisti »bikeci«, katere je iz Nemškega prignal, in že hoče nam kmetom zopet nove stroške nalagati s svojo orehovsko šolo. No, pa iz te moke ne bo nikoli kruha. Mi vendar nismo prerokovi hlapci, da bi nam komandiral, kakor se mu ljubi!« — Najin pogovor obrnil se je tudi na najnovejši dogodek, pri katerem je seveda zopet Bračko udeležen, pa ne v najboljši svetlobi. »Ali veš, začne moj prijatelj, kaj se je na takoimenovanem »Presserhofu« zgodilo? Tam ste dve »frajli«, ena bolj prismojena in pahnjena ko druga. Pri teh dveh »frajlah« bila je neka sirota na hrani in skrbi. Ta otrok spada v Orehovsko občino, katera ga mora, ker nima starišev, na svoje stroške rediti. Ker je prerok župan v Orehovcih, je torej to dekle njegovemu varstvu izročeno. Kot vesten varuh bi ga bil moral dati poštenim in dobrim ljudem v postrežbo, ne pa tema dvema ženskama, kateri sta deklino ves čas na neusmiljen način pretepavali. Pred kratkim je pri tej deklini učiteljica v šoli zapazila, da ima neko rano na roki. Ko jo vpraša, od kod je ta rana, začne se dekle jokati in pripovedovati, da jo njeni rediteljci tepeta, kakor črno živino. Učiteljica ji zavihnè rokavce in vidi rano na rani, oteklino na oteklini. Učiteljica je to takoj ovadila šolskemu predstojništvu. Prišel je zdravnik in otroka preiskal. Našel je na celem truplu čez 60 (reci: šestdeset) ran. Zdravnik je otroka takoj izročil bolnišnici, zoper brezsrčni rediteljci pa se je vložila kazenska ovadba. Vidiš, nadaljuje moj prijatelj, tako se godi otrokom, šolarjem, pri katerih ima prerok kaj »k coj gučati«. Izvedel sem, da je neka občina na Gornje-Avstrijskem, katera je v prejšnem času to nesrečno deklino imela v skrbi, ker je mati tam živela, večkrat pri Bračku popraševala, kako se kaj otroku godi in kako se ž njim ravna, češ, ako se mu slabo godi, naj ga Bračko nazaj pošlje. A Bračko je vedno odgovarjal, da je otrok v najboljših rokah in da se prav lepo in ljubo ž njim ravna. Torej to je po Bračkovem mnenju lepo in ljubo ravnanje, ako se otrok pretepava, da je celo truplo le ena bolečina?! Fej te bodi Bračko, zaklical je moj prijatelj ves nevoljen in v sveti jezi, pa daj si enkrat našteti turski »dègenek«, to je šestdeset na podplate, če se ti to tako dopade!« Moj prijatelj pripovedujoč mi to nečuvno dogodbo, je kar gorél od same jeze in nevolje ter se le težko pomiril. (Konec prih.)

Iz Celjskega okraja. (Od Hude luknje do Celja.) Huda luknja ne nosi zastonj tega imena. Ne pretrgano štrlijo kvišku neznane skale, da je popotniku skoro hudo stopati mimo njih. Toda jama, ki daje soteski ime, dobila je letos novo lice po požrtvovalnosti zgor. Doličkega župana, in vsakega očara s svojo divno krasoto. Imenovani župan je vrl narodnjak, in lep slovenski napis kaže njegovo gostilno in trgovino. Ne daleč od tod blišči se cerkev sv. Florjana. Ravno je služba božja in tudi pevci na koru se glasé; toda njih petje mi ni posebno ugajalo. Pričakovati je, da bo novi vodja, ki je izvežban v cecilijanski glasbi, kmalo omogočil lepo cerkveno petje. — Pot me pelje čez prijazni holmič sv. Marjete v spod. Dolički jarek. Tu je pač silno dolgočasna hoja, enakomerno se vije cesta med črnimi hribi, le ropot kake žage in pesem veselega pastirčka pretrga tihoto. Noge mi že postanejo okorne, da jih težko prestavljam. Dojde me možiček, z veliko vrečo moke na hrbtu. »Je-li še daleč do Vitanja?« ga vprašam. »Le dobro pol ure še«, me hoče potolažiti, jaz pa kaj britko

zdhnem, ker že komaj lezem. Trdo stopanje moža me nekako zdrami, kakšni pač morejo biti njegovi podplati, ko tako močno ob moji strani ropoče? Pogledam in vidim slavne cokle. »Imate močne škornje, ali kaj lahko hodite?« se mu nasmehnem. Kmeta zbodejo nekoliko te besede: »Močni so, močni«, me zavrne, »človek se vsemu privadi; pa pravim vam, cokle so mi prav ljube; ne zebe me v njih nikdar, držijo me pol leta in stanejo le eno krono. Kam bi prišel, če bi moral za-se in družino kupovati usnjato obuvalo, vsak mesec bi bilo treba popravila, kolikokrat na leto pa novo. Uničilo bi me to«. Prav govoriš, kmet, mislim si sam pri sebi, marsikateri goldinar se prihrani. — Razveselim se, ko nankrat zagledam Vitanje pred seboj; sklenem tu ostati do drugega dne ter si ogledati vse zanimivosti. Pridem do prve hiše, ki je precej čedua. Kdo je le posestnik? »Karol Jaklin, Gemischtwarenhandlung«, stopim do druge: »A. Kolar, Bäckerei und Gasthaus«, do tretje: »Marie Jaklin, Gemischtwarenhandlung«. Bog se usmili; so-li tu sami Nemci? Obrnem se na desno in stojim pred farno cerkvijo. Zunaj ima lepo obliko, kaka mora kaj biti znotraj? Vstopim radoveden; pa — kako obledim, ko jo vidim tako grozno revno. Če nobena druga, tako je ta krvavo potrebna kakega prenovljenja. Pač pa je cerkev Matere božje na malem gričku vse hvale vredna in se lahko prišteva med najlepše, le škoda, da ni cela preslikana. (Konec prih.)

Iz Cirkovec. (Odgovor na odgovor in volitev.) Vse, kar je pisal »Gospodar« v št. 46., ostane, ker odgovor iz Škol nam to jasno priča. V Školah pravite, hočete šolo? Pokazali so Školčani pred letom, kako jim je šola ljuba in dragi učitelji, katere je nekdo roparsko napal. Kdo si bo upal pri vas biti učitelj? Osebe hočete, od katerih ste imeli pooblastila? Kdo bo našteval vse tiste babure, naštejemo pa jih hitro, ko nam odgovorite, kdo se je od Greifa »prej nekdo drugi ponujal za odbornika«, ker vendar vse ve, kako je delal pred štirimi leti pri volitvah, in kako se zdaj vede. Prihodnja volitev pa pokaže, ali je Greifu za »rihtarijo« ali ne. In da ni res, da bi Greif hotel postati kedaj »rihtar«, priča nam to, da bodo prihodnje volitve 13. t. m. v Školah, kar še nikoli ni bilo. Kaj to pomeni? Na postavo se ne sklicujte, ker jo boljše poznamo od vas. Greif je prè zvit ko ovnov rog? Bodi mu, vendar se je vrezal, zagovarjaje se, da ni on prevzel »dela v v šoli, in da še delo ni zgotovljeno«. Vsak otrok ve, da Greif ni zidar, in vsak vé, da je šolski načelnik odgovoren za delo pri šoli. Da ni »dela zgotovljeno«, je laž; le komisija je vse zavrгла. — Oznanjene so nam volitve torej na 13. t. m. Pri teh volitvah pokaže cirkovska občina, če še ima kaj poštenih, zanesljivih, pravičnih mož. Gospodarstvo je v tej občini tako, da je moralo sodišče poklicati vse odbornike pred se, kje je neki denar in kam so ga spravili. Hočete še naprej tako gospodarstvo, tedaj ostanite za pečjo doma in bodite podrepniki tistim, ki vas kregajo, in ovce njim, ki vas ne strižejo, ampak tudi derejo. Kdor pa je mož poštenjak, ta bo tudi volil može pravične, poštenjake! Pri volitvi 13. t. m. se vidimo!

Iz Haloz. (Črna gora.) Nedavno privedla me je pot na Črno goro. Ker sem že veliko slišal o tem narodnem trgu, hotel sem si to slovensko trdnjavo natančneje ogledati. Kakor vsakega, vleklo je tudi mene najprvo v cerkev, da si jo ogledam. Res veličastna je ta romarska cerkev. Ko pridem iz cerkve, zagledam še veličastnejše svetišče, svetišče, katero je postavil sam Bog, ter ga podaril slovenskemu narodu, da mu v njem služi. Ne mogel bi dopovedati, kaki čuti so me navdajali, ko sem užival krasni razgled po Ptujskem polju, na Slov. gorice in na Pohorje, ter se zravn spominjal,

da je to slovenska zemlja, moja domovina. Vendar se me je skoraj neka otožnost polastila, ko sem ob robu Pohorja in Slovenskih goric zagledal nemčurske trdnjave, iz katerih nasprotniki skušajo še ostale slovenske kraje potujčiti. »Hvala Bogu«, vzdihnil sem »vsaj Črna gora je še, kakor sem slišal, popolnoma narodna«. Da, ko bi le tako bilo! Ali čemu je nekaj nemških napisov zraven poštenih slovenskih? Za danes samo to nado izrekam, naj nemški napisi na slovenski Črni gori v kratkem izginejo, kakor kafa; sicer bom te po sili nemške Gorce drugače potipal! Cena.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se oni dan odpeljali v Lichteneg na Gornjem Avstrijskem, kjer ostanejo pri svoji hčeri Valeriji dva dni. Svetla cesarica pa so se peljali v Miramar, in od tam po morju v Afriko. — V državnem zboru je večina poslancev postavila zoper pijančevanje zopet izročila odseku. Zdaj se razpravlja o kazenskem zakonu, in dne 15. t. m. gredo poslanci na odpust.

Tirolsko. Pri deželnozborskih dopolnilnih volitvah v mestni skupini Spodnje inske doline so ono soboto liberalci hudo pogoreli; kajti izvoljen je bil konservativec Hassan.

Štajarsko. V Gradcu so zadnjo nedeljo imeli socijalni demokratje shod. Govornik Resel je izjavil, da socijalisti ne bodo več z besedo zahtevali volilne pravice, ampak z dejanji. Kaj to pomeni? Ali bodo mar začeli s kruto silo? Mislimo, da jih je za to vse premalo v naši deželi!

Koroško. Zadnjo nedeljo je imelo shod katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence na Trati pri Glinjah. — »Celovčanka«, uradni časnik, je oni teden napravila pridigo slov. duhovnikom o miru; ali ti se za to toliko zmenijo, kakor za lanski sneg. — V Bělanski dolini je vlada nakupila za 50.000 gld. plemenske goveje živine za Bosno.

Kranjsko. Vsled sklepa na shodu zaupnih mož v Ljubljani bode se zanaprej »narodno-napredna« stranka imenovala samo »narodna stranka«. Izvolili so izvršilni odbor, ki se bode z zaupniki iz posameznih okrajev skupno imenoval odbor zaupnih mož. Prihodnjost bode pokazala, koliko koristi bode slovensko ljudstvo imelo od tega shoda.

Primorsko. Pri Sv. Antonu Novem v Trstu bi imel ta mesec biti misijon za Slovence, ali škof so ga morali odložiti. Bati se je namreč, da bi pobožnost motila lahonska druhal, katero je mestni zastop razburil, ker se je izrekel zoper oni misijon. Žalostno, ako Lahonov nihče več ne more krotiti! — V Kanalu na Goriškem snujejo »vinarsko in sadjarsko društvo«.

Hrvaško. Srbski mestni zastop v Mitrovici je dal napraviti srbsko-nemške napise. Zakaj tudi nemške? Edino iz sovraštva do bratov Hrvatov. — V saboru je dr. Frank zahteval, naj sabor toliko časa ne voli poslancev v peštanski državni zbor in v delegacijo, dokler se pri vseh skupnih uradih ne upelje hrvaščina kot uradni jezik. Žal, da je Frankova beseda v saboru bob v steno.

Ogersko. Ono sredo so imeli rumunski domoljubi shod v Sibirju. Ugovarjali so zoper krivice, katere jim prizadevajo Madjari, ter so izrekli nado, da se skliče shod vseh nemadjarskih domoljubov na Ogerskem. — V Budapešti je bilo dne 3. t. m. v poslanski

zbornici velika rabuka, ko se je odklonil načrt o podpori novega ogersko-nemškega gledališča. Seja je morala prenehati.

Vunanje države.

Rim. Papež Leon XIII. so pred dvema mesecema poslali pismo severnoameriškim škofom, v katerem jim priporočajo pobiranje darov za sv. očeta. Južnoameriškim škofom pa v kratkem hočejo priporočiti skupno posvetovanje.

Italijansko. Te dni se je izdal načrt, kako bi se pri vojni dalo prihraniti na leto nad 7 milijonov lir. — Dne 3. t. m. se je zopet sešla zbornica poslancev. Kralj jih je nagovoril ter omenil, da se je ljudstvo pomirilo, da je treba nekaterih socijalnih sprememb, in zagotovil, da nihče v Evropi ne misli in se ne upa kaliti miru.

Francosko. Neki časnik je dolžil nemškega vojaškega atašeja ali zastopnika pri nemškem zastopu v Parizu, da je kriv vojaških vohunov. Nemški zastopnik je pretel, da Pariz zapusti, ako ne dobi zadoščenja. Vsa zadeva pa se je kmalu poravnala. — Za vojno v Madagaskar se oglašajo prostovoljci iz vseh vetrov sveta. Ta vojska bržčas ne bode srečna za Francoze.

Nemško. Pri prisegi pomorščakov-novincev v Kielu je cesar Viljem naglašal, da je prisega sveta in sveto mesto, na katerem prisegajo. To kažeta oltar in križ. Kristjani so pripravljene dati Bogu čast, zlasti pri brambi domovine. V časti imejte suktnjo, katero nosite. Držite vkupe in bodite pokorni. Vedno mislite na svojo prisego in cesarja. — V Strassburgu je bil zadnjo nedeljo katoliški shod, na katerega je prišlo nad 3000 katoličanov.

Rusko. Car Nikolaj je pomilostil vse poljske kmete, obsojene zaradi ustaje v Krožah, kjer niso pustili cerkve zapreti. Torej se utegne uresničiti govornica, da bode novi cesar katoličanom naklonjen. Tudi se v Petrogradu opazuje, da kneza Volkonskija beseda pri carju precej velja. Ta Volkonskij že dolgo deluje za neko spravo med Rusi in Poljaki.

Turško. V Makedoniji hočejo prè Bolgari prirejati tabore, kjer bodo zahtevali lastno samoupravo. Čas se jim za to zdi ugoden, ker je tudi arménsko vprašanje vzbudilo pozornost vsled neredov v Armeniji. Toda Bolgari bodo v sedanjem času malo dosegli, ker jim nobedna evropska vlada ne bode pomagala.

Portugalsko. V poslanski zbornici se je ustanovil te dni katoliški centrum. Poslanci te stranke hočejo biti neodvisni, zoperstavljali se bodo vladi, ako hoče škodovati katoliški veri ali pa koristim ljudstva. Složno pa hočejo ž njo delovati, kjer se gre za prospeh vere in za edinost s papežem. To je vesela vest.

Azija. Japonci bodo brž vojsko s Kitajci nadaljevali. V nevarnosti sta mesti Mukden in Peking. Za mir med Japonci in Kitajci hoče posredovati zastopnik severno-ameriških zedinjenih držav. Japonci sedaj zahtevajo vojne odškodnine okoli 740 mil. gld. in vse do zdaj zasedene okraje. Zoper poslednjo terjatev bode pa bržčas ugovarjal ali Rus ali pa Anglež.

Za poduk in kratek čas.

Kako je Lukovnjakov Tomaž kolero vozil.

Zapisal Žitomir.

(Dalje).

II.

Minolo je nekaj dnij po zadnjem dogodku. Kakor se to večkrat dogodi, zamudi se Tomaž nekega dne zo-

pet precej dolgo v mestu. No, ker se nikdo ni oglasil, da bi se ž njim peljal, mu tudi ni trebalo posebno hiteti. Bodem pač nekoliko pozneje prišel domov, kakor navadno, sicer pa še lahko poženem, govoril je sam pri sebi, ko se je vsedel na voz. Počasi se je peljal iz mesta. Ko pa je bil že celo izven mesta, pristopi naenkrat od nekod, nič ni videl odkod, nepoznana mu ženska ter ga vpraša:

»Kam se peljete?« Tomaž je povedal, da pelje pošto k nam. »Ali se lahko peljem z vami?« Tomaž jo pogleda ter reče: »Zakaj pa ne? Vsedite se tja nazaj!« in ji pokaže prostor zadej v majhnem poštnem koleseljnu. Vendar nekako čudna se mu je zdela ta ženska. Da ni bila iz našega kraja, spoznal je takoj na njeni obleki. Rekel bi, da mu je bilo malo žal, da jo je sprejel. Toda kaj si je hotel, moral jo je.

Voz se je pomikal zdaj hitreje, zdaj počasneje. Peljala sta se že precej časa. Tomažu še se vedno nekaj nič ni prav zdelo, da vozi to žensko. Čeprav ni imel slabosti, ki se zove radovednost, vendar se danes ni mogel premagati, da bi se ne obrnil nekoliko nazaj ter povprašal:

»Vi niste iz naših krajev?« »Ne«, odgovori mu na kratko ženska ter se mu nekako porgljivo nasmeje.

»Odkod pa ste?« Zdaj pazljivo napne svoji ušesi, kaj bo povedala. Ženska imenuje neki kraj, katerega pa Tomaž ni dobro razumel zaradi voznega ropota, a razločno je slišal, kar še je pripomnila: »Tam je skoro vse prebivalce pobrala kolera.«

»Ko—le—ra!« ponovi polagoma in prestrašeno Tomaž. Hipoma se je spomnil vsega, kar mu je pred par dnevi povedal gospod poštar o koleri. Strah ga je obšel. Nekaj časa strmi skoro z neumnim izrazom v žensko. A na to se okorno obrne naprej. V tem pa se je zopet pokazal na ženskinem zagorelem obrazu hudoben posmeh, oko se ji je zadovoljno žarilo in zobje so se ji belili izpod rudečih ustnic. Tomaž tega ni zapazil.

Črne in težke misli so mu začele rojiti po glavi. Da bi moral umreti ter zapustiti kedaj svojo lepo službo zaradi kolere in sicer kar naenkrat, to mu ni šlo v glavo. Tudi za gospoda Lukovnjaka in celo njegovo družino bi mu bilo zelo žal. Bog ve, kdo bi bil potem poštni hlapec in ali bi mu dobili sploh vrednega ter sposobnega naslednika. Globoko se je zamislil v vse tužne položaje, ki bi nastali, ako bi kolera prišla v naše kraje. Sad njegovega premišljevanja pa je bil, da je trdno sklenil, odslej še večjo pozornost obračati na red in snago pri domači hiši. Morda ga kolera še le pusti pri življenju.

Kakor vsi poštni konji prav dobro bežijo, naj so še tako koščeni in medli, znal je tudi konj, ki ga je imel Tomaž danes upreženega, precej brzo stopati. Ker pa je Tomaž danes rabil tudi nekoliko svoj bič, da bi ne prišel jako pozno s svojo potovalko domov, dospel je poštni voz jako hitro do zadnjega gozda, skozi katerega se mu je bilo peljati, in ki je le kake pol ure oddaljen od našega poštnega poslopja.

Polumrak je legal na zemljo. Menda še nista minoli dve minuti, odkar je začel voz drdrati skozi gozd, ko na enkrat zakliče ženska, ki je sedela na vozu, Tomažu; »Ustavi!« Tomaž ustavi ter se ogleda: »Kaj hočete?« »Izstopila bom«, reče potovalka samozavestno. »Že prav«, odvrne Tomaž zategnjeno ter se pripravlja, da bi sprejel plačo. A zaman, ženska ni kazala volje plačati. Ko je izstopila in nekoliko popravila nered v obleki, stopi k Tomažu ter ga odločno vpraša:

»Ali znaš, koga si vozil?« Ženska je bila velika, močna. Izraz v njenem obrazu je bil hudoben, toda resen, oko je gledalo oblastno in zapovedovalno, ustnice

so ji trepetale, kakor od jeze, v desni roki je stiskala k obleki — vsaj Tomažu se je zdelo tako — samokres. (Konec prih.)

Smešnica. Kmetica pride v mestu k fotografu. Ko jo hoče fotografirati, ni sedela pri miru, in zato se zdere fotograf nad njo: »Pri miru sedite, saj ste že enkrat sedeli!« Kmetica zarudi in vzdihne: »Moj Bog, že tudi vi veste, da sem bila res enkrat zaprta?«

Razne stvari.

(Milostljivi knezoškof) so se v petek, dne 30. nov. t. l. povrnili iz Dunaja, kjer so se udeležili škofovskega posvetovanja.

(Spomenik cesarjev.) Leta 1898. bodo avstrijski narodi praznovali petdesetletnico vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. V Gradcu se je te dni ustanovil poseben odbor, ki bode skrbel za to, da se krasen spomenik s cesarjevo podobo postavi v Gradcu. Gotovo bode vsak Štajarec v ta namen po svoji moči rad daroval.

(Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru) priredi v nedeljo, dne 9. t. m. zabavni večer s petjem in gledališko igro »Servus Petelinček«. Začetek točno ob 8. uri. Čisti dohodek uporabi se v društvene namene. K mnogobrojnemu posetu vabi uljudno odbor.

(Župnijski izpit) je te dni delal v kn. škofijski pisarni v Mariboru č. gosp. Marko Tomazič, provizor s Pilštanja.

(Primicija.) Zadnjo nedeljo je bil na Dunaju v cerkvi sv. Štefana v mašnika posvečen čast. o. Karol Belšak, minoriški klerik, ki bode prvo sv. mašo pel prihodnjo nedeljo, dne 9. t. m. v minoriški cerkvi na Ptuj; ne pa 8., kakor smo zadnjič poročali.

(Gosp. Janez V. Zupan †), hišni posestnik in t. č. predsednik Mariborske čitalnice, umrl je dne 4. t. m. v 50. letu dobe svoje. Pogreb je bil 6. t. m. in so Mariborski Slovenci pokazali, kako čislajo zasluge pokojnega rodoljuba. Svetila mu večna luč!

(Za novo gimnazijo v Celju.) Občinski odbor okolice Celjske je sklenil dne 2. t. m. prošnjo na državni zbor, naj se ustanovi nova gimnazija v Celju. Tudi je že v Celju precej zavednih davkoplaičilcev in hišnih posestnikov podpisalo enako prošnjo.

(Nova železnica.) Konsorcij ali društvo interesentov namerava graditi navadno-tirno krajevno železnico preko Purkle in Ptuja do hrvaške meje pri Krapini. Dotični so že vložili prošnjo za predkoncesijo.

(Lokalna železnica Ptuj-Maribor-Zeleni Travnik.) Te dni je bila na Dunaju deputacija zaradi železnice Ptuj-Maribor-Zeleni Travnik. Kot deputacija so se župan Nagy iz Maribora, Ornig iz Ptuja in notar Baltinester iz Arneža predstavili ministru Wurmbrandu, sekijskemu načelniku Witteku in dvornemu svetovalcu Wurmbu.

(Dvajsetice in bakreni štirjaki) pridejo z novim letom iz veljave. Pri c. kr. blagajnicah in uradih se bodo sprejemali in menjavali do konca prihodnjega leta.

(Vojaški begun.) Dne 28. nov. so v Mariboru ujeli fanta, ko je pri nekem brivcu ukradel nekatere reči. Spoznali so ga, da je Miha Straner, ki je pobegnil od 7. pešpolka v Celovcu.

(Star in zvest nosač) je bil pri Sv. Vidu na Planini Jožef Štrbucelj. Blizu 40 let je gosp. kaplanom bernjo pobiral. Umrl je dne 17. novembra. Naj v miru počiva!

(Veliko tatinsko družbo) so zasačili pred nekat rimi dnevi blizu Ljubljane, kjer so se shajali v koči neke 70letne žene. Pred hišo je bilo par voz narkradenega blaga, katero so tudi zajeli. Tatove, ali ne vseh, so v Ljubljani zaprli. Preiskava bo marsikatero nelepoto tajnost spravila na dan.

(Nagla smrt.) Dne 28. nov. se je v Mariboru v gospejnih ulicah 64-letni dninar Simon Majher na tla zgrudil in mrtev obležal.

(Knjige družbe sv. Mohorja) smo te dni dobili. Letos je v naši škofiji pri tej družbi 21.835 udov; naj bi le prav pridno knjige prebirali!

(V Zrečah) je pri Vrčniku, p. d. Kekelj, konj odgriznil jezik kravi, ki je bila segnila po krmi v jaslih pred konjem.

(Ptuj v dolgovich.) Ptujski mestni občini je deželni odbor dovolil, da sme na posodo vzeti 120 tisoč gld. Odkar imajo Ptujčani avtonomijo in seveda ultranemški mestni zastop, pogrezajo se vedno bolj in bolj v — dolgé.

(Tudi petdesetletnica.) Letos je 50 let, odkar je na Saksonskem dovoljeno kaditi izven hiše. Preje se ni smel nihče pokazati na ulicah z gorečo smodko ali pipo brez pokrova. Posebno strogo je na to pazila policija v Draždanah.

(Nemška šola v Ormožu?) Mestni zastop v Ormožu je prosil za izšolanje in posebno nemško šolo nemškim otrokom. Mislimo, da iz te moke ne bo kruha! Dobro namreč poznamo ljudstvo iz Ormoške okolice, ki bode zoper nemško šolo, če treba tisočkrat protestovalo; pa tudi dobro znamo, da v Ormožu ni nikoli 40 nemških otrok!

(Nesreča.) Začetkom novembra je na Fužini pri Sv. Vidu na Planini kmečki sin Janez Salobir iz Podvina nekemu fantu pomagal železne plošče nalagati. Pri tem pa pride s srednjim prstom leve roke med dve plošči in se lahko rani. Črez nokaj dnij pa začne ta prst in roka otekati; kajti kri si je zastrupil, in je vsled tega tudi umrl 21. nov.

(Ponesrečil) je 3. dec. okoli 9. ure zvečer pri poštne vlaku št. 9. na postaji Zgornje-Ležeče sprevodnik Karol Streck iz Maribora. Ko je vlak vozil v postajo, stopil je iz kupeja; spodrsnilo se mu je in pal je tako nesrečno med predzadnji in zadnji voz, da je bil takoj mrtev.

(Divji marjasec.) Dne 28. novembra dopoldne sta pri Sv. Janžu na Peči par streljajev nad farno cerkvijo lovca gosp. grofa Mensdorfa, Anton Rebernik in Janez Kokal, mladega divjega marjasca ustrelila. Zve je tehtala kacih 90 kil. Ljudje so se čudili, kako je mogla v one kraje in sicer blizo hiš in ljudij zaiti.

(Po volkovih napadeni svatje.) V rumunski občini Hidas so te dni napadli volkovi svatovsko družbo, ki je šla skozi gozd. Izmed 20 oseb so volkovi 7 raztrgali, ostalih 13 pa je bilo precej ogrizenih in so se rešili.

(Za novo posojilnico v Brežicah) bode v soboto, 8. decembra v čitalnici, oz. v Klembas-Janezevih prostorih ustanovni zbor s sledečim vspeodom: 1. posvetovanje o pravilih in njih odobrenje; 2. pristop k zadrugi in podpis pravil; 3. volitev načelstva in nadzorstva; 4. nasveti. Začetek zbora je popoldne ob 3. uri. Vabljeni so tem potom brez izjeme vsi domoljubi, ki se za stvar zanimajo. Sleherno mesto na Slovenskem že ima naroden denarni zavod; slednji čas je že, da se tudi v Brežicah ustanovi. Na složno delo torej, rodoljubi v Brežicah in okolici!

(Pred porotniki) se bodeta zagovarjala dne 12. in 13. decembra trgovca v Celju Gustav Schmidl in Janez Kreutzberger, zatožena sta goljufije in kride.

(Redkost.) V Peesenu na nemškem Štajarskem je pridelal posestnik in krčmar Peter Peintinger velikansko sladkorno peso, ki je bila dolga 57cm in tehtala je 21 kil.

Loterijne številke.

Gradec 1. decembra 1894:	10, 47, 2, 32, 79
Dunaj	33, 24, 72, 47, 68

Ure za zvonike

pri cerkvah, gradovih itd. izdeluje podpisani jako po ceni, po najboljšem sistemu in iz najtrpežnejše tvarine. Ure bijejo močno in gredo točno. Plačila tudi na obroke. Popravljanje in predruženje starih ur se sprejema in vestno izvršuje.

Avgust Schmitz,
urar v Ptuju.

Med. univ. 4-5

Dr. M. Schmirmaul

ordinuje vsaki dan od 10.—12. ure
predpoldne in od 2.—4. ure popoldne
v Mariboru, Frauengasse št. 9.

Orgljarska služba

pri Sv. Petru pri Radgoni — z letnim plačilom 300 gold. — se zamore nastopiti ob novem letu 1895.

Prošnjiki, neoženjeni in izurjeni v cecilijanskem petju, imajo prednost. Spričevala naj se predložijo pri

Cerkvenem predstojništvu Sv. Petra pri Radgoni. 3-3

Potrebno za hišo in pisarno.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru
je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar 1895.

za na steno.
Cena 16 kr., po pošti 3 kr. več.

Tiskan v treh barvah!

Sch. Kneipp

**Važno za vsako
gospodinjo in mater!**

23-24

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvali od visokih zdravstvenih zavodov in je za gospé, otroke, želodčne in živčne bolnike najboljša nadomestba za kavo.

Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le beli, izvorni zavitek pod imenom

Dobi se povsodi. **Kathreiner.** 1/2 kilo 25 kr.

Otvoritev.

Priporoča se v
Celju, tik farne cerkve,
lekarna

„Marije pomagaj“,

ki se je ravno zdaj čisto na novo uredila.

Ondi se dobivajo tudi priznana veljavna domača zdravila po najnižji ceni.

Vsakdanja pošiljatev na vse strani.

K. Gela,
I e k a r.

1-8

Prva dunajska 5-5

zaloga oblačil za gospode
3 Grajske ulice (Burggasse) 3.

Razprodaja

izvršenih

oblačil za gospode in dečke.

P. N.

Razprodajam vsa izvršena
oblačila za gospode in dečke
po jako znižani ceni.

Suknene hlače za zimo gld. 3-50
Suknene cele obleke za zimo „ 10—
Kratke raševne suknje (Sacco) za
zimo „ 5—

Za naročila po meri
najnovejša domača in tuja modna sukna.
Z odličnim spoštovanjem

Leopold Klein

krojaški mojster

3 Grajske ulice (Burggasse) 3

Najboljše

žito-čistilne mline,

ki se sploh dobé, nadomeščajo vsako triéro, kjer razstavljeni, vedno s prvimi darili odkovani, potem stroje za pripravljanje

sirovega masla,

in druge stroje razpošilja pod mogoče ugodnim jamčenjem in tudi proti plačilu na obroke, sl. društvom tudi na poskus

J. V. Chmelař, Chroustov, P. Bohdalau via Polna, Češko.

Prosim, zahtevajte cenilnik!

Spricalo preiskovalne komisije pri razstavi žito-čistilnih mlinov v Pragi:

„ Čiščenje in razdeljenje zrnja se godi čisto, enakomerno. Gonilne moči se potrebuje zelo malo, mlin popolnoma zadoštuje in izvrstno deluje.

Ta mlin zelo priporočamo.“

Razstavljalni odbor centralne kmetijske družbe za Češko.

V Pragi, 16. majnika 1894.

Načelnik strokovnega odbora:

Jožef Keiwert, l. r.

Predsednik:

Knez Schwarzenberg, l. r.

4-8

Darila za božič in novo leto

priporoča

Vincencij Seiler,

zlatar in srebrar v Mariboru, gosposke ulice štv. 19.

Posebno priporoča svojo veliko zalogo briljantnih prstanov, uhanov, broš, zapestnikov, prstanov s kameni v različnih barvah v 14- in 6-karatnem zlatu, verižice za zapestnike in zavratnike s srcem in križcem, verižice za ure za gospode, gospe in dečke v 14-karatnem zlatu, v doublé-zlatu in v srebru ter različne granate in korale.

Priporočam nadalje veliko izbiro prave- in china-srebrnine, žlic in drugega namiznega orodja, nastavkov, jarbaščekov za kruh, krožnikov za torte, skled za salato, kotličkov za čaj, service za vino, likèr in čaj, svečnikov, držalnikov cvetlic, priprav za kadenje, tabačnic, — tudi za cigarete —, škatljice za užigalnice, cevki za smodke in cigarete, pisalnikov, okvirov za fotografije, palic itd.

Prevzame tudi vsa v to stroko spadajoča dela znova in poprave ter urezovanje, vse po najnižji ceni, najboljše in najpoštenjše izvršeno.

Staro zlato in srebro kupuje po najvišji ceni.

1-3

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga ču-

dovito in uteši bolečine. En steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gosposke ulice. 45-52

VABILO

k glavnemu zborovanju južno-štajarskega hmeljarskega društva, dne 16. t. m. v gostilni „pri zlati kroni“ v Žalcu s sledečim vspešdom:

1. Razgovor o hmeljskem škodljivcu, plinthus porcatus in sicer o njegovi razširitvi in o sredstvih, katera naj bi se vporabila v njegovo uničenje.

2. Volitev novega odbora.

3. Nasveti.

Začetek zborovanja ob 1/23. uri popoldne.

NB. Pri veliki važnosti prve točke dnevnega reda se vsi p. n. hmeljarji nujno prosijo, da se zborovanja v prav obilem številu udeležijo. O d b o r.

Na prodaj

je na pol pokriti voz-paruč pri Franc Golčerju v Oplotnici. 3-3

Mladenič,

ki razume nekoliko o orgljanju in mežnarji, želi vstopiti kot učenec pri kakem organistu in mežnarju. Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: Jožef Klun, Štore pri Celju.

Služba organista in cerkovnika

v Skomrah je razpisana. Prošniki naj se zglašijo pisмено pri tamošnjem cerkvenem predstojništvu. 2-3

Služba organista in mežnarja

se odda v Št. Janžu na Peči pri Velenju s 1. januarjem prihodnjega leta. Prosilci naj se do 25. decembra t. l. oglašijo pri cerkvenem predstojništvu. 1-3

Josip Lorber-jeva

livarna za železo in kovine in tovarna za stroje
v Žalcu pri Celju

izdeluje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, vliva iz železa in kovin (vsaktere zmesi) vse predmete za žage, mline in druge potrebe; napravlja cele transmisijske po najnovejših sistemih itd. Posebno pa priporoča svoje travniške brane, katere dosedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld. in velika 32 gld.) še noben izdelek te vrste ni prekosil. 10-10